

Opgroeien

Hallepoortlaan 27
1060 BRUSSEL
T: 02 533 12 11
info@opgroeien.be

ADVIES RAADGEVEND COMITÉ OPGROEIEN

adviesnummer: 2021/RC/16

Betreffende: Het eindrapport van het expertenpanel inzake interlandelijke adoptie.

1. Adviesvraag

Op initiatief van de voorzitter en de leden van de kamer adoptie ter voorbereiding van de vraag tot advies aan het Raadgevend comité Opgroeien regie dd. 27 oktober 2021.

2. Gronden voor het advies

Het advies heeft betrekking op het eindrapport van het expertenpanel inzake interlandelijke adoptie. De kamer adoptie bij het Raadgevend comité Opgroeien regie heeft de taak om adviezen te verlenen, zoals vermeld in artikel 20, §8 van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen.

3. Behandeling

- De kamer adoptie formuleerde een advies tijdens de zitting van 19 oktober 2021.
- Het stuk dat daarbij in bespreking werd genomen is: het eindrapport van het expertenpanel inzake interlandelijke adoptie.
- Het Raadgevend comité behandelde het advies in zijn vergadering van 25 november 2021.
- De documenten die daarbij in bespreking werden genomen waren 20211125_6a tem 6c.

4. Advies

De kamer kwam samen om het eindrapport van het expertenpanel inzake interlandelijke adoptie te bespreken. Het was de bedoeling dat de leden van de kamer een toelichting zouden krijgen over het rapport, maar deze toelichting heeft niet kunnen plaatsvinden. Vragen over de totstandkoming van het eindrapport konden evenmin gesteld worden. Ondanks deze beperking gingen de leden van de kamer over tot een bespreking van het eindrapport. Ze formuleerden samen en in consensus onderstaand advies.

De leden van de kamer hebben waardering voor de aandacht die het eindrapport van het expertenpanel inzake interlandelijke adoptie besteedt aan de erkenning van de psychosociale noden van de geadopteerden, de erkenning van de eerste ouders, de inzet op de versterking van zorg in de herkomstlanden, het belang van de geïnformeerde toestemming bij adoptie en de nazorg voor de

geadopteerden en de adoptieouders. Het eindrapport van het expertenpanel heeft tevens als verdienste dat wanpraktijken uit het verleden duidelijk benoemd worden. Deze moeten, zoals in de opdracht staat, erkend worden. Er worden voorstellen gedaan inzake erkenning en herstel. Daarnaast hebben de leden van de kamer een aantal vragen en opmerkingen. Zo wordt op p. 16 verwezen naar een noodzakelijke *paradigmashift* maar nergens wordt toegelicht wat hier exact mee bedoeld wordt. Inzake aanbeveling 3 en 4 stellen de leden van de kamer zich vragen met betrekking tot de dubbele rol van de overheid in deze (organisator van adoptie en toezichthouder op de praktijk van adoptie). Is het pleidooi om de gewone adoptie boven de volle adoptie te verkiezen in het belang van het kind (aanbeveling 5)? De leden van de kamer vinden de idee van een pool van adoptieouders interessant, maar bij de uitvoering hiervan moet er aandacht besteed worden hoe dit concreet in zijn werk kan gaan. Deze pool bestaat immers reeds in de herkomstlanden.

Daarnaast stellen de leden van de kamer zich de vraag waar de aanbevelingen inzake foutvraag en strafrechtelijke aansprakelijkheid, en de effectieve handhaving ervan, vandaan komen (aanbeveling 15 en aanbeveling 16). De kamer stelt zich tevens de vraag of de passieve houding houdbaar is binnen een context waarin interlandelijke adoptie naar voor wordt geschoven als een jeugdbeschermingsmaatregel. Daarenboven stelt zich de vraag hoe deze an sich positieve *passieve houding* zich kan/zal verhouden tot de *praktijk* van interlandelijke adoptie. Er wordt voorgesteld om niet meer samen te werken met landen die een aantal kenmerken hebben (p. 19). De vraag is echter of dit mogelijk is: zijn er landen met een laag risico waaruit geadopteerd wordt? De vraag is ook of dit wenselijk is: wordt hier het belang van het kind als leidend principe niet geschonden en/of onttrekken we ons niet aan onze verantwoordelijkheid?

De leden van de kamer betreuren dat meer aandacht is besteed aan het benoemen van de wanpraktijken en relatief minder aandacht aan het in kaart brengen van (actuele) goede praktijken. Sinds de invoering van het Haagse Verdrag in 2005 is heel wat aangepast en verbeterd. Een grondige analyse van het huidige adoptieproces in alle openheid met alle betrokken actoren én uitwisseling met andere centrale autoriteiten van zowel herkomstlanden als ontvangstlanden is hiervoor noodzakelijk. De huidige praktijk moet getoetst worden aan de aanbevelingen van het panel. Tenslotte hopen de leden van de kamer dat bij de uitwerking van de aanbevelingen van het expertenpanel voldoende rekening zal gehouden worden met de noden van de eerste betrokkenen: de geadopteerden, de eerste ouders en de adoptieouders.

De voorzitter van het Raadgevend Comité Opgroeien,

Erwin Devriendt